

Metodika

ke kompetenčnímu modelu Junáka

Kompetenční přístup ke vzdělávání	2
Vznik kompetenčního modelu.....	2
Popis kompetenčního modelu	3

Kompetenční přístup ke vzdělávání

Kompetenční přístup začíná být ve vzdělávání používán z několika důvodů.

- **Definice obsahu vzdělávání**

Kompetence stanovují, které znalosti, schopnosti a dovednosti má absolvent po ukončení kurzu mít.

- **Měřitelnost**

Díky jasnému definování kompetencí lze říct, zda uchazeč o kvalifikaci požadavek splňuje či nikoliv.

- **Sledování postupu**

Uchazeč o kvalifikaci i vzdělavatel mohou během procesu vzdělávání snadno sledovat pokroky, které „vzdělávaný“ dělá.

- **Využití kompetencí mimo Junáka**

Hodnocení zaměstnanců pomocí kompetenčních modelů je zaváděno v mnoha firmách. Uchazeč o zaměstnání pak může firmě pomocí dosažených kompetencí lépe prezentovat, co dovede.

Vznik kompetenčního modelu

Kompetenční model vznikal v několika fázích. V první fázi byl analyzován dosavadní stav a byly nalezeny nedostatky, které je třeba odstranit.

„Je normální a slušný člověk“ nebo „Nevede dvojí život“. To jsou „kompetence“ z dosavadního vůdcovského modelu, které do kompetenčního modelu určitě nepatří. V první řadě proto, že se to u skautů předpokládá, v druhé řadě proto, že by kompetence měla obsahovat schopnosti, dovednosti, znalosti a další charakteristiky, nikoliv popis člověka jako takového.

Kompetence používaná ve vzdělávání by měla být měřitelná. Normálnost a slušnost činovníka by měl posoudit orgán, který jej jmenuje do funkce, předtím, než jej jmenuje, nikoliv vzdělavatel. Ten má pouze posoudit činovníkovu kvalifikaci.

V další fázi byly znalosti, schopnosti a dovednosti z dosavadních modelů podle obsahu rozřazovány mezi námi vytvořené kompetence.

Tj. „Komunikace“, „Řešení problémů“ apod.

Došlo ke sloučení stejných nebo podobných projevů chování do menšího počtu a tím ke zjednodušení celého kompetenčního modelu.

Vůdcovské „kompetence“:

- *Umí zajistit přípravu letního tábora po technické a materiální stránce*
- *Umí zajistit přiměřenou míru osobní hygieny a hygieny při táboření, vaření, bydlení apod.*
- *Umí zajistit likvidaci tábora, zbourání staveb, úklid okolí, ošetření a uložení materiálu*
- *Umí zajistit odpovídající bezpečnost prováděných činností. Zná bezpečnostní pravidla a řídí se jimi.*

- Pro oddílové akce umí vybrat vhodné prostředí z hlediska bezpečnosti a hygieny (čisté ovzduší, nízká úroveň hluku, dostupný terén, bezpečný zdroj vody, ...)
- apod.

Jsou nyní shrnuty v kompetenci „Plánování a organizování“ ve schopnosti „zajistí akci po technické, materiální, bezpečnostní i hygienické stránce“.

Další fází byla kontrola kompatibility s dočasným stavem a s „neskautskými“ kompetenčními modely.

Nakonec byla tvořena grafika.

Popis kompetenčního modelu

Samotný kompetenční model je složen z deseti kompetencí definovaných ve třech úrovních. Úrovně jsou označeny barevnými puntíky.

Základní ●	Pokročilá ●	Expertní ●
------------	-------------	------------

Z popisu úrovní v kompetenčním modelu můžeme hezky poznat, jak na sebe navazují, kompetence se rozvíjejí. Tato obecná charakteristika je rozepsána do jednotlivých znalostí, schopností a dovedností.

Znalosti, schopnosti a dovednosti všech kompetencí najdeme souhrnně sepsané pro každou kvalifikaci.

Čekatel	
k lidem se běžně chová slušně, vstřícně a přátelsky	
jasně a srozumitelně formuluje myšlenky	
přizpůsobuje komunikaci osobě, s níž hovoří	
poskytne informaci (i zpětnou vazbu)	
získá informaci (i zpětnou vazbu)	
vhodně používá obvyklé komunikační kanály	
popíše své silné a slabé stránky	
hledá cesty ke všestrannému rozvoji své osobnosti	
přijímá konstruktivní kritiku	

V těchto profilech jednotlivých kvalifikací poznáme, podle již zmíněných barevných puntíků, na které úrovni má dotyčný mít kterou kompetenci.

Sebeřízení ●
Spolupráce ●

Jednotlivé znalosti, schopnosti a dovednosti jsou podkladem pro zkoušku, popis v kompetenčním modelu může pomoci při výkladu smyslu požadovaných znalostí, schopností a dovedností.

Z vůdcovského kompetenčního modelu jsme vypustili znalosti, schopnosti a dovednosti, které si budoucí vůdci osvojují na **zdravotnických kurzech**, protože zdravotnický kurz je podmínkou účasti na vůdcovském kurzu, není tedy nutné uvádět je dvakrát. Jejich seznam uvádíme zde:

Ví, jak postupovat při úrazech hlavy, hrudníku a břicha, končetin, zvládá první pomoc a základní ošetření těchto úrazů.
Umí zastavit různé druhy krvácení.
Při činnosti oddílu uplatňuje zásady prevence úrazů a onemocnění.
Umí ošetřit popáleniny, omrzliny, úpal a úžeh.
Umí zajistit péči při náhlých onemocněních - např. bolesti břicha, cévní mozková příhoda, cukrovka, epilepsie, křeče.
Umí ošetřit lehká poranění (odřenina, řezná rána, podvrtnutí, klíště,...)
Zná základní závažné zdravotnické předpisy týkající se činnosti oddílu.
Umí poskytnout první pomoc se zaměřením na specifika dětského věku a táboremou kliniku - horečnaté stavy, drobná zranění, průjmy, alergie.
Umí poskytnout první pomoc při úrazech elektrickým proudem, poleptání, otravách.
Umí poskytnout záchranu tonoucím.
Rozumí organizaci integrovaného záchranného systému, zná linky tísňového volání, umí zavolat záhranku a další pomoc.
Umí zajistit, aby na každé družinové a oddílové akci (včetně tábora) byla přiměřeně vybavená lékárna.
Má obecné znalosti a dovednosti potřebné pro poskytnutí včasné a účinné první pomoci.
Zná základní infekční nemoci, rozpozná jejich příznaky a umí poskytnout základní ošetření.
Prakticky ovládá umělé dýchání a nepřímou masáž srdce a další život zachraňující úkony.
Ovládá polohování, transport nemocných, zvládá základní obvazovou techniku.
Ví, jaké je povinné vybavení lékárníčky, zná základní skupiny léků a jejich použití.
Je schopen zajistit potřebné lékařské ošetření dětí na táboře.
Ví, jak postupovat při šoku, alergických stavech a bezvědomí.
Ovládá základy ošetřování nemocných, ví, jak postupovat při infekčním onemocnění na táboře nebo ve větší skupině lidí.